

جغرافیای
فرهنگی میان
ایران و افغانستان
توسط هیچ
مرزی نمی تواند
جداسازی شود؛
حتی زبان پشتوهم
که امروزه در
افغانستان رایج
است، یکی از
گویش های زبان
فارسی است

ممنون می شوم اگر در ابتدای بحث یک معرفی اجمالی از خودتان بفرمایید.

سلامت باشید، بنده عبدالله آرزو هستم. شاعر، نویسنده و پژوهشگر در معارف اسلامی و حافظ قرآن. سال ۱۳۴۳ در هرات متولد شدم و در خانواده ای بسیار خون گرم، عاطفی، متدین و فرهنگی بزرگ شدم. پدرم شهید شیخ محمد خان از شخصیت های مطرح شهر هرات بودند که سال های بسیاری از دوره ظاهرخان و محمد داوود خان را در سطوح مختلف اداری کار کردند و خاطرات بسیاری را به یادگار گذاشتند. با ثابت شدن نظام جمهوریت، خانواده هایی که از نظر مسائل دینی و اعتقادی جایگاه پررنگی در جامعه داشتند، مورد حمله کمونیست ها قرار گرفتند. خانواده ما هم جزو این دسته بود؛ پدرمان را با بهانه های مختلف به زندان می بردند، برادر بزرگ ما نیز در آغاز حکومت مدت زمان زیادی در زندان بود. در نهایت، سال ۱۳۵۹ پدرم را جلوی چشم همه زیرتانک قطعه قطعه کردند.

شهادت پدر سبب شد تا به ایران هجرت کنیم. اولین اقامتگاه ما در بیرجند بود که نزدیک به ۱۰ سال در آنجا ساکن بودیم. برادرم شادروان دکتر عبدالرسول آرزو، پزشک بودند. در ابتدا، رئیس درمانگاه جوادیه بیرجند بودند و بعد از افتتاح بهداری سپاه، سردار شهید ناصری این مسئولیت را به ایشان دادند. برادرم در بیرجند به رحمت خدای عزوجل و آنجا به خاک سپرده شد. پس از چند سال اقامت در بیرجند مقدر شد که به مشهد بیاییم؛ حال در کنار مرقد امام رضا (علیه السلام) زندگی و بندگی می کنیم.

کمی وارد مقوله زبان بشویم. افغانستان یکی از پایگاه های زبان فارسی است. لطفا کمی از فضای زبان فارسی در دوره قبل از جمهوریت بگویید.

بله. همان طور که در جریان هستید زبان فارسی شاخصه های بسیار مهمی در فرهنگ و تمدن دارد که هیچ زبانی را در منطقه با این شاخصه ها نمی توان شناسایی کرد. می توان از مولانا، خواجه عبدالله انصاری بنیانگذار نثر مسجع، تفسیر کشف الاسرار، صد میدان، الهی نامه و اسرارنامه سخن گفت و عبدالرحمن جامی، جغتایی، عطار، سنایی، غزنوی و فارابی را نام برد؛ آنان آثار بسیاری را در صفحه تاریخ جاودان کردند. اما از این رسمیات که بگذریم، باید گفت: زبان فارسی در افغانستان بر قلب ها حاکم است. در همین زمینه بنده به طور بداهه در جمعی یک رباعی سروده ام که عرض می کنم:

ما از دل سرزمین آریاییم
از نی کده و نوای مولاییم
از خانقه منور پیر هرات
از آینه زار بوعلی سیناییم

جغرافیای فرهنگی میان ایران و افغانستان توسط هیچ مرزی نمی تواند جداسازی شود؛ حتی زبان پشتوهم که امروزه در افغانستان رایج است، یکی از گویش های زبان فارسی است. تمام افتخاراتی که در منطقه افغانستان و ایران است، بر محور زبان فارسی است. حکیم ابوالقاسم فردوسی می فرماید: بسی رنج بردم در این سال سی / عجم زنده کردم بدین پارسی در طول سال ها از عصر غزنویان که شاهنامه در آن دوران سروده شده است، زبان دربار غزنوی فارسی بوده است. سرایش این ۲ هزار بیت توسط فردوسی و همراهی دقیقی، اسجدی و منصوری بیانگر این است که در سلسله ترک زبان غزنویان، غوریان، تیموریان، ابدالی ها و خاندان